

adventní posel

2020-XXI. ročník

Milý čtenáři, milá čtenářko,

„Vyjde hvězda z Jákoba, povstane žezlo z Izraele“

4. Mojžíšova 24, 17

Bratři a sestry,

kdysi během fakultních studií mi moji maďarští kolegové prozradili, že v jejich rodném jazyce je slovo „hvězda“ / maďarsky csillág / – nejkrásnější maďarské slovo vůbec. Ano, je to krásné slovo i pro nás. Úspěšné lidi, kteří něco výjimečného dokázali, nazýváme hvězdami. Mluvíme o tom, že hledáme svoji šťastnou hvězdu. Když hledíme k obloze, ptáme se, která z hvězd je ta naše.

Hvězda byla důležitým symbolem už ve starověkých pohanských kulturách. Archeologické textové nálezy odhalily, že když se v textu u kteréhokoli jména objevil symbol hvězdy, jednalo se o božstvo a nikoli o pouhého člověka.

Symbol hvězdy patří bytostně i ke křesťanství. A zcela mimo církevní prostory jsme v naší kultuře zahlceni svítícími ozdobami už od listopadu. Nevím, jestli nás světla na olomouckém náměstí mohou přiblížit k narozenému dítěti. Každodenní běh ulicemi města asi příliš mnoho příležitostí k duchovní meditaci nenabízí. Snad možná letos? V době Covidu? Je to jistě určitá šance pojmout advent i vánoce jinak

Starozákonní biblický verš z knihy Numeri k nám mluví jako proroctví o hvězdě z Jákoba. Jak židé, tak křesťané zde spatřovali

proroctví mesiášské. Přejde doba, kdy bude Izrael požehnáním pro všechny národy, bude jim ukazovat cestu a směr. Z tohoto národa vzejde hvězda – panovník, k němuž budou všechny národy vzhlížet. Bude vykonavatelem spravedlnosti a správcem Boží pravdy. To naznačuje i zmínka o žezle. Pro nás křesťany je za touto postavou Ježíš Kristus, kterého Zjevení Janovo nazývá „jasná hvězda jitřní“ / Zj. 22, 16 /

Důležitá je ale tak souvislost, v níž bylo proroctví vysloveno. Moábský král Balák najal věštec Bileáma, aby proklel Hospodinův lid. Ten ale poznal, že je s lidem Hospodin, a v rozhodující chvíli, kdy se má zhostit svého úkolu, namísto zlořečení Izraeli žehná. A součástí tohoto požehnání je toto proroctví.

Krásné ujištění o tom, že nic na světě nás nemůže připravit o Boží blízkost a jeho požehnání. Je doba, kdy kolem sebe slyšíme mnoho nenávisných slov – proti jednotlivcům i celým skupinám lidí. Až nás při některých projevech mrazí. Jak na to odpovídat? Třeba tak, že se nepřidáme k těm, kteří zlořečí, ale budeme naopak žehnat. A za ty, kteří jsou terčem nenávisti se modlit. A taky, že nepodlehne strachu z toho všeho zla,

kteří nás obklopuje. Vždyť součástí vánoční zvěsti je výzva: Nebojte se! Tak tedy – zřejmě si navzájem i těm, kteří podléhají nenávisti a zlořeči. Vždyť narozené Dítě, jasná hvězda jitřní, ten dávno předpověděný Král

spravedlnosti, už osvěcuje náš svět a prozraduje všechny temnoty našeho světa i našich srdcí!

Váš Jan Lukáš, farář

Slovo šéfredaktora**Milí čtenáři Posla,**

vstoupili jsme do adventu. Už zase u nás doma před večerí zpíváme, že: „Adventu již nastal čas, ten čas divu převelkého, vděčně chceme zas a zas oslavovat Mistra svého.“ Ano, i letos, kdy se internetový prostor hemží vtipy o zavirovaném roku, který by bylo potřeba restartovat, v době, kdy se zdá, že nic není na svém místě a kdy mnoho lidí přišlo o základní jistoty své existence, kdy se polarizuje společnost nejen v otázce řešení covidové situace – tedy i „do našeho chlíva,“ řečeno slovy jiné písně, se letos narodí Ježíš. Jako obvykle v adventu se mi i teď vybavuje jedna píseň za druhou. V souvislosti s uzavřeností v našich domovech, naší samotě (jakkoli doufáme, že Vánoce v nějaké podobě budeme moci slavit společně) třeba dnes už pro mnohé neznámá skladba Luboše Svobody: „Možná, že letos budeš sám a nepřijdou ti hosti. A tak ti zazpívám, na dálku zazpívám koledu o radosti.“

jich totiž hodně. A my za normálních časů spoléháme na to, že se „někde potkáme“, „zajdeme na kafe nebo na punč“ atd. Možná něco z toho už bude možné, možná jenom pro někoho. Možná pro ty starší, nemocnější, oslabenější budou tyto možnosti uzavřené ještě na dlouho. Bude to na nás, kteří aktuálně budeme mít dost sil, abychom byli aktivní - zavolali, napsali, usmáli se přes plot či očima pod rouškou, nabídli nákup, ale hlavně darovali svůj čas. Čas jako nejceněnější dárek „k ježíšku“. Opakovaně si to teď ti, kdo reflektují současnou situaci, uvědomují: čas je dar. Dar, který můžeme sdílet, dar, který můžeme poslat dál, aniž by se Dárce urazil. Naopak. Zahřátá srdce obdarovaných i darujících jej vždy těší. Přeji nám, aby pro mnohé platila i poslední sloka zmíněné písně: „Možná, že letos budeš mít Vánoce jako v nebi. V srdci ti budou znít, do dálky budou znít, koledy o pokoji.“

Pokojný advent i Vánoce vám všem!

Jana Vrajová

Kéž bychom uměli v adventním i vánočním čase na dálku, ale klidně i hodně zblízka, potěšit radostnou zvěstí o Kristovu narození všechny osamocené, zdeptané, smutné, které máme kolem sebe. Bude stačit aktivně myslet na ty, kdo jsou JENOM kolem nás. Je

6. 12. neděle	09.00	bohoslužby 2. adventní neděle
7. 12. pondělí	18.30	schůze staršovstva
13. 12. neděle	09.00	bohoslužby 3. adventní neděle
16. 12. středa	18.00	adventní hudební bohoslužby s KEA
20. 12. neděle	09.00	bohoslužby 4. adventní neděle
25. 12. pátek	09.00	bohoslužby 1. svátek vánoční
26. 12. sobota	09.00	bohoslužby 2. svátek vánoční
27. 12. neděle	09.00	bohoslužby
31. 12. čtvrtek	17.00	bohoslužby Starý rok
1. 1. 2021 pátek	09.00	bohoslužby Nový rok

Milí bratři, milé sestry,

jsme rádi, že budeme moci v neděli 6. 12. opět konat bohoslužby. Protože je však počet omezen na dvacet účastníků, rozhodli jsme se vám zaslat přihlašovací formulář, který bude také k nalezení na webových stránkách sboru. Prosíme, zapisujte se. Máme výhodu, že se můžeme shromáždit i v dolním sále, proto počítáme s jednorázovou účastí 40 lidí. Bohoslužby se budou konat dvakrát, a sice v 9 a pak také v 11 hodin. Abychom však počty zkoordinovali a vnesli do toho řád, což není snadné, doporučujeme vám následující řešení:

Na devátou hodinu ať se hlásí rodiče, kteří přijdou společně se svými dětmi, které by měly nedělní školu. Na jedenáctou pak členové staršovstva se svými nejbližšími, kteří již nemají děti v nedělní škole. Ostatní se mohou hlásit kamkoli, jen musíme v obou termínech dodržet dvakrát dvacet účastníků.

Pokud někdo internet nepoužíváte, můžete zavolat sestře Noemi Batlové nebo bratru faráři, kteří vás rádi zapíší. Jen prosíme, abyste nezapomněli roušky a také na dezinfekci rukou, která bude připravena při vstupu do kostela.

JL

Zpráva z listopadové schůze staršovstva

Listopadové staršovstvo se sešlo online přes platformu ZOOM. Jinak ale probíhalo standardně – začalo se pobožností, kterou tentokrát připravila sestra Iva Marková. Následovalo ohlédnutí za uplynulým obdobím, sdíleli jsme své zážitky, zkušenosti s žitým křesťanstvím v online prostředí.

Vzhledem ke stále se měnící situaci ohledně pandemie se zatím připravují aktivity online (dorost, biblická hodina, nedělka, nedělní bohoslužby), specifickým způsobem bude letos realizována i adventní burza.

Probíhala i diskuse o vánočních bohoslužbách, dětská vánoční divadelní hra se letos nenacvičuje, ale bude nahrazena videonahrávkou, kterou připravuje Saša Jeništa.

Mládež i sešlost se schází online.

Technické věci:

Chceme požádat o grant na kameru, abychom mohli zajišťovat kvalitní videopřenosy. Žádost má být podána do 20. listopadu.

Náklo: byl poslán dopis nájemníkům o zvýšení nájmu a o plánovaném prodeji. Nájemníci dopis obdrželi a vzali na vědomí. Až to

situace dovolí, členové technické komise nájemníky navštíví.

Volby nového staršovstva:

Byla ustanovena volební komise ve složení Marek Vraj, Jan Matějka, Jan Lukáš, Noemi Batlová. Navržení kandidáti budou postupně oslovováni.

Různé:

Br. Krieg navrhuje založit sborový bazar s použitými věcmi. Na stránkách sboru by se nabízely věci, které někdo již nepotřebuje, k prodeji, ze kterého by část peněz byla určena na sborové účely. Staršovstvo s myšlenkou souhlasí, pověří br. Vítu Schnaubelta, který se podílí na realizaci sborových www stránek, aby promyslel realizaci bazárku po technické stránce.

Informace o hospodaření sboru jsou k dispozici u bratra pokladníka.

Staršovstvo ukončilo svou schůzi v 20:09 písní 452 z EZ.

*Dle zápisu Adély Gabrielové
pro Posla připravila Jana Vrajová*

Narozeniny v prosinci

5. 12.	Ivana Jeništová	12. 12.	Marta Plášilová
5. 12.	Zdeňka Marečková	13. 12.	Miroslav Hanák
9. 12.	Oldřiška Benešová	21. 12.	Václav Dostál st.
10. 12.	Ludmila Chytková	23. 12.	Pavla Muchová
11. 12.	Ján Pašmik	28. 12.	Zdeňka Trávníčková
11. 12.	Svatava Sedláková	29. 12.	Amos Děkaník
12. 12.	Ludmila Moserová	31. 12.	Marie Mačkalová

Příspěvek do nedělní chrámové sbírky, salár a adventní sbírky

Milé sestry a milí bratři,

vzhledem k tomu, že zatím není zcela jisté, kdy bude ukončen tento mimořádný stav a budeme se moci opět zúčastňovat bohoslužeb osobně, přemýšleli jsme o tom, jak umožnit členům sboru a ostatním zájemcům přispět do nedělní chrámové sbírky, která je převážně určena na potřeby sboru. Pokud je na některou neděli vyhlášena celocírkevní sbírka, tak bratr pokladník sboru tyto vybrané finanční prostředky odvádí přímo na příslušný účet k vyhlášené sbírce.

Sbírky, které konáme v adventní době – uveďte, prosíme, do zprávy pro příjemce:

1. „Nedělní sbírka“
2. „Vánoční nadílka pro děti“
3. „Diakonie“ (pokud si nevyberete něco na burze pro Rýmařov – D. Moravici)

4. Na 1. adventní neděli konáme celocírkevní sbírku pro Biblickou společnost – na překlady bible – letos do Běloruska a Libanonu – heslo „Bible“

5. „Salár“ – roční příspěvek na potřeby sboru <http://hlavuvzhuru.e-cirkev.cz>

Můžete též vyplnit osobní variabilní symbol (VS), pokud jej znáte.

Příspěť můžete bankovním převodem na sborový účet 1804603389/0800

nebo osobně ve farní kanceláři vždy v úterý a pátek 9–11 hodin.

Od 6. 12. 2020 také po bohoslužbách v kostele br. pokladníkovi.

Děkujeme vám všem, kteří i v této nelehké době pamatujete svou obětavostí na náš sbor!

Vaše staršovstvo

Hledáme výpomoc

v péči o naši babičku Evu Blažkovou.

Jedná se o 4–5 hod. denně – dle domluvy ráno, přes poledne, nebo odpoledne

- podání oběda
- výměna hygienických potřeb
- lehká konverzace, motivace
- uložení k odpolednímu spánku

Nabízíme finanční odměnu a oběd.

Daniela Holubcová, tel. 731 183 307

Dvě adventní otázky

Vzhledem k specifičnosti období, kterým jako společnost procházíme jsem oslovila představitele staršovstva – bratra kurátora Jana Matějku a sestru místokurátorku Ivu Markovou, naši pastorační pracovníci Noemi Batlovou a ordinovanou presbyterku Janu Hojnou s následujícími dotazy: S jakými pocity vstupujete do letošního adventu a co byste popřál/a členům olomouckého sboru pro období Vánoc, ale i všech nadcházejících dní?

V této zvláštní době si možná ani plně neuvědomujeme, že advent a Vánoce jsou blízko. V přípravách ve sboru řešíme, jak to bude se shromážděními a zda se budeme moci setkat, v jakém počtu a jak to zařídit, když ještě zůstanou mnohá omezení. Z druhé strany nás příležitost a mnohá svědectví on line komunikace povzbuzuje, abychom se nevzdávali a nerezignovali s díky za to, že společenství víry, církve, sborů prozařuje i do těchto neradostných dnů a ujišťuje nás o tom, že radost z požehnání evangelia o Kristově příchodu má nezměrnou sílu, která nás vede

k tomu, abychom vytrvali a otevřeli svá srdce i mysl a tam tu sílu a naději nechat vstoupit za všech okolností.

A tak přeji všem vám – nám – v našem milém olomouckém sboru, ať i v dočasném odloučení vnímáme a prožíváme naše společenství víry v modlitbách i v dostupných osobních kontaktech a dokážeme tak prožít letošní advent a vánoční radost, ať je nám potěšením i povzbuzením do dalších dní s trpělivou nadějí na shledání tváří v tvář.

Jan Matějka

S jakými pocity vstupujete do letošního adventu a co byste přáli členům ol. sboru pro Vánoce ale i všechny další dny?

V těchto podzimních dnech mnohem více čekám na světlo, na lepší časy než teď ty divné, temné, jiné, omezující. A tak do adventu vstupuji s nadějí na světlo, které nic nemůže překazit. Vybavila se mi píseň č. 304 v EZ. Čekám, nebojím se a jsem trpělivá. Jistě se těším na setkávání, společenství, slavení. Právě vztahy a blízkost k lidem si více uvědomujeme, až když jsme vzdáleni. A to se ukázalo i teď. Existují síce

mobily a počítače, ale zvláště staří lidé je nemají, mnohdy ani ten telefon, a trpělivě čekají, až tato doba skončí a uvidí známou tvář. Těším se na návštěvy u těchto lidí.

Do vánočních dnů i všech dalších přeji čtenářům Posla pokoj, radost, zdraví, novou sílu, možnost zpěvu a společenství sboru a přátel. A přidám verš z listu Korintským (1 Kor 10, 13) kde čteme, že „Bůh je věrný: nepustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nybrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.“

NB

Začíná Advent

Doba koronavirová – každý víme, o co jsme přišli – já třeba jsem si kvůli riziku cesty vlakem ještě nepochovala svou třetí pravnučku, malé miminko Kaylu. Tak snad v Adventu se dočkám i tohoto malého symbolu příchodu nového života.

Doba je nelehká. Možná však jsme začali víc uvažovat o věcech, na které se jindy času nedostává. Snad jsme i začali víc chápat to, jaké trápení přinesla tato doba druhým. Jako by nás čas, který jsme nedobrovolně získali, přímo volal a vybízel nás víc než jindy ke sdílení trápení přátel i lidí neznámých.

Měla jsem možnost nahlédnout víc do práce zdravotníků – televize ukázala COVIDOVÉ oddělení přerovské nemocnice. Zblízka. Ptali se těch v první linii. Viděli a ukázali. Nečekané zvraty těžkého průběhu onemocnění, ventilátory, případy, kdy ventilátory nepomohou. A chybí personál. Politici nás už nastrašili dost, moc nevěříme, ale tohle je syrová realita. A tak ten program by měli myslím vidět všichni – především ti, kdo si s hrdým pocitem osobní svobody vesele poskakují bez roušky, nebo jiní, kteří se s přednostním zájmem o ekonomiku snaží zasahovat do tempa uvolňování opatření, a ještě jiní, co povídají něco o «chřípečce». Chřípečka to ovšem není. - A situace na LDN v Žamberku? Mladší syn jako jediný lékař na oddělení. Kolegyně onemocněla už před časem, takže každá vizita znamená nevstoupit na oddělení bez «skafandru», zlehčující slovo pro několik vrstev ochranného oděvu. Pak domů třeba pozdě večer. I další by mohli vyprávět.

A pojďme si říct o tom krásném. Podělím se s vámi o zážitek. Všelijaká omezení, opatření a zákazy nás vedou k tomu, abychom našli

způsob, jak nahradit, co jindy máme za samozřejmé. V neděli jsem vedle účasti na našich obětavě připravovaných online bohoslužbách otevřela i odkaz na nedělní školu. Řeknu vám upřímně, že do takové nedělní bych chtěla chodit. Bylo to o svatbě – napřed uvedení do všech praktických záležitostí, které sice na svatbě nejsou to podstatné, ale pokud chceme mít tu svatbu jako krásný den našeho života, tak je řešit musíme.

Kolorit dnešní doby už od počátku programu napovídá, že svatba je svatba, ta dnešní stejně jako ta v Káni Galilejské. A pak přijde Růženka a v obyvaku vypráví dětem stejně tak, jak to stejně kdysi vyprávěla svým dětem, ten věčný příběh, to trvalé, to důležité, to věčné. A nádherné loutky, jejichž estetické provedení, žádný kýč, umocňuje působivost příběhu. A pak do toho vstoupí Marek s Dankou a dávají tomu moderní podobu, ano, stále to platí, i teď, kdy nosíme obleky a kravaty, pořád víme, na koho se obracet, a když lidé nepomohou, pak je tu Ježíš. Tak na Něj.

A nakonec ty fotky svatební – to snad ani děti nemohly poznat, to už se usmívali určitě dospělí – a i těm možná chvíli trvalo, aspoň mně, než jsem třeba v hlavičce plné kudrlinek poznala Noemku, Ale hlavně ta nádhra těch věrných manželství po desítkách let, moudrost a stárnout spolu, mít se o koho opřít – po lidsku a ve vědomí toho, že leccaké prázdno i vodu našeho života může někdo proměnit ve víno výborné. Řekla bych „věčnost“ v rámci života jednotlivců již na této zemi. I ten „Svátá“ to stále oslavuje. V tom je adventní naděje i v „koronaviru“. Tak Marku, Danko, Růženko, díky.

Iva Marková

1. S jakými pocity vstupujete do letošního adventu?

S blížícím se letošním adventem se mi znovu aktuálně vybavuje známý příběh 4 svíci na adventním věnci:

První svíce vzdychla a řekla: „Já se jmenuji POKOJ. Moje světlo svítí, ale lidé pokoj ne nacházejí a bojují mezi sebou. Nechtějí mír. A nemají ho ani ve svém srdci.“ Její světlo se stále zmenšovalo, až zhaslo docela.

Druhá svíce zablikala a řekla: „Já se jmenuji VÍRA, ale jsem přebytečná. Lidé nechtějí o Bohu nic vědět, nemá smysl, abych jim svítila.“ Místností se přehnal průvan a druhá svíce zhasla.

Potichu a smutně se přihlásila o slovo třetí svíce: „Já se jmenuji LÁSKA. Už nemám sílu dál hořet. Lidé mne dávají stranou. Vidí jen sami sebe a ne druhé, které by měli milovat.“ A svíce zablikala naposled.

Vtom přišlo do místnosti dítě. Pohlédlo na svíce a řeklo: „Ale proč nesvítíte?“ A bylo mu do pláče. Tu promluvila čtvrtá svíce: „Neboj se, pokud hořím já, můžeme zapálit i ostatní, které pohasly.“ Dítě vzalo svíci, oběšlo adventní věnec a podařilo se mu zapálit i ty zbývající. Vzplály znovu a jasně.

Ta čtvrtá svíce byla NADĚJE.

Zapálilo ji Dítě, jehož příchod v adventu očekáváme a připravujeme se na něj. Přicházející Spasitel chce přinést světlo své blízkosti a lásky i do letošního „nouzového“ adventu, potměšlého nejistotou, obavami, izolací samoty, nemoci, smutku, vyčerpáním z náročné práce nebo rodinné „ponorky“. Chce obnovit naději, že svět, ani každý z nás, už není ve tmě sám, a znovu tak rozhořet ty někdy hasnoucí

plamínky pokoje, víry a lásky v našich srdcích i životech. Věřím, že s touto Jeho nabídkou můžeme i letos, navzdory současné situaci, prožít nadějný a požehnaný advent.

2. Co byste popřál/a členům olomouckého sboru pro období Vánoc, ale i všech nadcházejících dní?

Aby nám současná situace nevzala radost z toho největšího daru Vánoc i touhu po jejím společném prožívání při bohoslužbách. S tím souvisí přání brzkého obnovení bohoslužeb a sborového života, společenství kolem Božího Slova i vzájemného setkávání a sdílení.

Všem, kdo se spolu s br. farářem podílí na vynalézavých formách on line přenosů sborových aktivit, přeji hodně tvůrčích nápadů i vytrvalosti. Díky za váš čas a inspiraci. Ať i touto službou jsou mnozí na dálku obdarováni a Pán Bůh oslaven.

S těmi, kteří tuto možnost nemají, zůstáváme spojeni v modlitbách i různých projevech zájmu a lásky.

Celé široké rodině olomouckého sboru přeji pokojné prožití Vánoc ve zdraví a radostné vděčnosti, ať už prožívané ve společenství rodiny, anebo v tichu samoty. A bude-li nám dopřáno, i ve společenství sboru.

Do všech nadcházejících dnů vyprošuji Boží ochranu, sílu, odvahu, požehnání a vedení Jeho Duchem. I dar zdraví a dobré naděje, že „dál přece nejdem sami, dál Pán tu zůstává s námi.“

Jana Hojná

Alianční týden modliteb 2021**Tváří v tvář**

Epidemie koronaviru ukázala, jak důležitá je pro nás fyzická a osobní blízkost a společenství. Prožili jsme odloučení od přátel i únavu z online světa. Roušky zakryly naši tvář a ztížily vnímání jeden druhého. Církev se pomalu vrací k normálním setkáním tváří v tvář a modlíme se za to, aby se opět kostely neuzavřely. Potřebujeme se vzájemně vidět tváří v tvář. Právě pojem tváře je přitom jedním z důležitých biblických motivů spojený s tématy blízkosti, přítomnosti, bezprostřednosti,

hledání a vztahu. Alianční týden modliteb (ATM) 2021 proto bude inspirován texty, kde Boží tvář nebo setkání tváří v tvář s Bohem či lidmi hrálo v Písmu nějakou zajímavou roli. Setkáme se Kainem skrývajícím se před Boží tváří, zápasícím Jákobem, Jobem vyhlížejícím Boží tvář i Ježíšem nastavujícím tvář nepřátelům. Zároveň budou modlitební témata reflektovat i zkušenosti a výzvy spojené s covid-19 a potřebami, které epidemie vyvolala. ATM bude opět probíhat v desítkách měst po celé republice.

datum	téma	biblický text	modlitební okruhy
10. 1. 2021	Hledejte moji tvář	Ž. 27, 7–14	Boží vedení, život v naslouchání a následování
11. 1. 2021	Vzdálen od Boží tváře	Gn. 4, 8–16	Lidé, kteří se vzdálili Bohu nebo se skrývají
12. 1. 2021	Tváří tvář Bohu i člověku	Gn. 32, 25–33, 10	Rodina
13. 1. 2021	Boží přítomnost	Ex. 33, 3–23	Boží přítomnost a jednání v církvi
14. 1. 2021	Proč skrýváš svou tvář?	Jb. 13, 13–14, 6	Lidé trpící, nemocní, procházející těžkými zkouškami
15. 1. 2021	Nastavit druhou tvář	Mt. 5, 38–48	Překvapivá a radikální láska k lidem kolem nás
16. 1. 2021	Odrážet Boží tvář	2. Kor. 3, 18–4, 7	Zvěstování slovem i životem
17. 1. 2021	Kristova tvář	Mt. 26, 62–70	Následování Krista, pronásledovaná církev

Pronajmeme byt 2+1 v panelovém domě na ulici Radově v Olomouci.

Děkaníkovi, tel. 776 829 026

Dvě olomoucké památky připomínající náboženské nesváry v době rekatolizace

(pokračování)

Ani město Olomouc – sídlo římskokatolického biskupa – se nevyhlo reformaci. Z počátku zde zakotvil český utrakvismus, v 16. stol. pak v plné míře nastoupilo luterství, přinášené zejména německými kupci ze Slezska. V té době Olomouc ve skutečnosti tvořily dvě města – církevní a civilní, oddělená dokonce vnitřní bránou, která stála až do josefínských reforem v krčku před dnešním Muzeem umění.

Civilní město v 16. století stále více podléhalo vlivu reformace, čemuž se olomoučtí biskupové snažili zabránit všemi možnými způsoby. Biskup Marek Kuen počítaný ještě k tzv. renesančním biskupům, byl přesvědčen, že stačí pouze vymoci na Římu povolení přijímání pod obojí v celé jemu svěřené diecézi. Pro protestanty takový postup byl zcela nepřijatelný a pro nastupující biskupy po tridentském koncilu, prošlé jezuitskými školami ovšem taková výjimka byla nepřipustná, jestliže byla jednou z přijatých anaté-

Druhou památkou připomínající náboženskou nesnášenlivost je pamětní deska zasazená na odpočívadle schodiště pro vstup do výstavních sálů v 1. patře Arcidiecézního muzea:

Tato deska zasazená až asi 30 let po popísované události o ní podává zprávu z roku 1619, kdy se město přidalo na stranu vzbouřených českých stavů. K povstání se však nepřipojila olomoucká kapitula. Část kanovníků uprchla, osm zbylých kapitulních hodnostářů v čele s děkanem odmítalo vydat klíče od kostela, a tak je komisaři dne 15. srpna 1619 zajali a internovali v domě, v němž shodou okolností se konala o několik let dříve zakázaná luterská exercitia. Vstup do kostela nebyl požadován z důvodů jeho využití

mat koncilu. Biskup Pavlovský si na pomoc rekatolizace přizval do Olomouce jezuitský řád a brzy na panovníkovi vymohl také zřízení jezuitské univerzity s právem promočním.

Samozřejmě, že muselo zákonitě dojít ke sporům zastánců reformace s biskupovou snahou jejího úplného vymícení nástupem rekatolizace. Docházelo ke sporům s obsazováním kněží v jednotlivých farnostech, jejich vypovídáním, stále častějším problémům s pohřbíváním nekatolíků a nakonec i likvidací a dokonce k bourání evangelických kostelů a modliteben. To se nakonec v Čechách vyhrtilo v druhou pražskou defenestraci, jejíž přímou příčinou bylo zboření evangelického kostela v Hrobech a uzavření kostelů na Broumovsku.

Ani město Olomouc nebylo takových sporů ušetřeno. Těch příkladů lze vyjmenovat mnoho, jako artefakty doby zůstaly dvě hmotné památky, které lze v Olomouci nalézt.

k vlastnímu účelu – zavedení protestantských bohoslužeb, ale k získání movitého majetku pro financování povstání. Kanovníci byli drženi v nuceném pobytu až do 19. ledna 1620.

Ten dům stál v místě Národního domu, vybudovaného v Olomouci v 90. letech 19. století. Za vytrpěné příkoří dostala od císaře kapitula původní dům, chráněný zvláštním privilegiem, kterým bez císařova svolení neměl být nikdy zcizen. Národní dům tak mohl být postaven jen s pochopením preláta a správce kapitulního majetku Vincence rytí-

ře Holle, který měl velmi dobré renomé u vídeňského dvora a zřídil potřebné. (*Dle Milana Ticháka: Příběhy olomouckých pomníků*)

Bělohorský vítěz Ferdinand II. pak 28. srpna 1623 ocenil toto „utrpení pro víru a rod“ a zvláštní milostí udělil kapitule na věky titul **Fidelis** – věrná, jak tuto skutečnost dodnes sděluje právě tato pamětní deska.

Je však třeba uvést, že takový postup nebyl ani v Olomouci v té době zvláštností. Nekatolíci žádali soustavně o povolení vlastního kostela. Ke zřízení modlitebny v Tiefenbachově domě v České ulici v roce 1610 skutečně došlo. Během pouhých tří dnů se sešlo téměř 1 300 osob. V té době je celkový počet obyvatel Olomouce odhadován na osm až deset tisíc. Ze stejného roku pochází doku-

ment zmocnění olomouckého nekatolického měšťanstva s 519 podpisy. V Olomouci tehdy bylo 582 měšťanských domů, což dokládá majoritní podíl nekatolíků v měšťanské obci. Biskup Dietrichstein s otevřením modlitebny zásadně nesouhlasil a rozhodně zakročil. Na základě jeho stížnosti podané české kanceláři došlo k vyšetřování a věznění nekatolických občanů.

Bílá Hora samozřejmě znamenala definitivní konec protestantské modlitebny v Olomouci a trvalo téměř 285 let než si na počátku 20. stol. mohli němečtí evangelíci postavit červený kostel (1902) a čeští evangelíci modlitebnu na Husově tř. (1903 – předchůdce našeho dnešního kostela).

Jan Bartušek

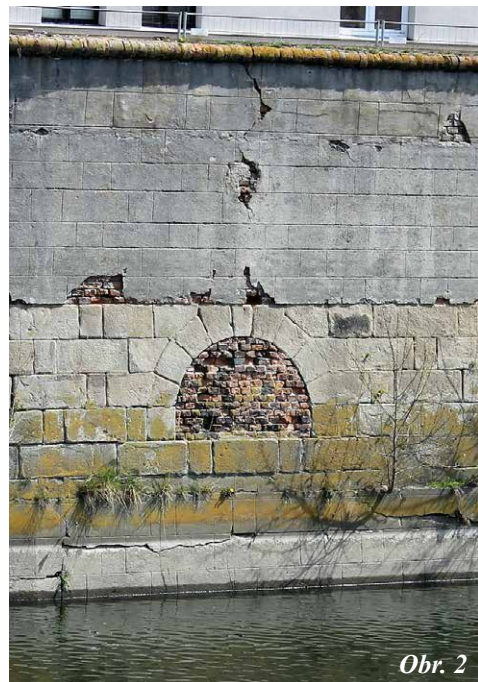
Co nám tady vykopali a zase pobořili

Nábřeží Moravy, na kterém stojí náš kostel, plnilo v minulosti důležitou úlohu při obraně města. Pochopitelně tvořilo vždy překážku pro útočníky, ale největšího významu dosáhlo při výstavbě bastionové pevnosti v letech 1742–1757, i když první pokusy o vylepšení opevnění prováděli paradoxně Prusové již v letech 1740–41 v okolí Litovelské brány. Císařovna Marie Terezie se pak rozhodla modernizovat stávající pevnost, která již nevyhovovala potřebám obrany při vedení soudobého boje, neboť v první polovině 18. století se začaly vztahy s Pruskem prudce zhoršovat. A tak podle plánů inženýra Petra Filipa Bechade de Rochepine se Olomouc se stala moderní bastionovou polygonní pevností s množstvím redut

Obr. 1

a předsunutých pevnůstek. Opevnění bylo vystavěno dle takzvané francouzské školy. Plánovači velice umně využili blízkosti řeky Moravy bohaté na vodu a začlenili ji do obranných prvků pevnosti. Na řece a jejích ramenech vybudovali stavidla, kterými bylo možno v případě nebezpečí zaplavit příkopy a předpolí pevnosti v takzvaných inundačních kotlinách. No a pozůstatky největšího stavidla bylo možno pozorovat i u našeho kostela. (Obr. 1) Hned po odstranění zásypu na pravém břehu se objevila bytelná konstrukce boku stavidla, již zbařená kamenného ostění s drážkami pro zasunutí dřevěných břevien. Na protější straně řeky v regulaci byly dvě drážky sloužící

Obr. 2

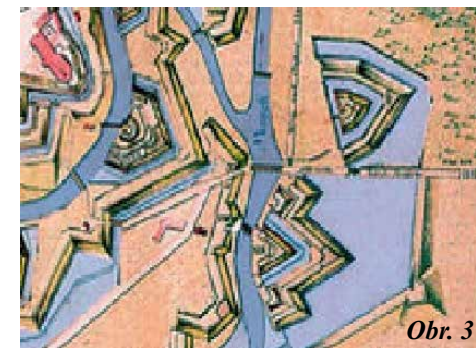

k téměř účelu. Obrázek byl pořízen z věže našeho kostela. Ale již si je není možno prohlédnout, obě již byly odstraněny. Pochopitelně s tak dlouhými břevny by nebylo možno manipulovat a v řečišti byly další sloupy s drážkami. Dosud je možno si v regulaci na levém břehu po proudu všimnout zazděného otvoru. (obr. 2) K čemu sloužil? Je to vyústění takzvané kynety, strouhy odvodňující krytou cestu kontragardy č. XIX, která byla zbudována na ochranu stavidla.

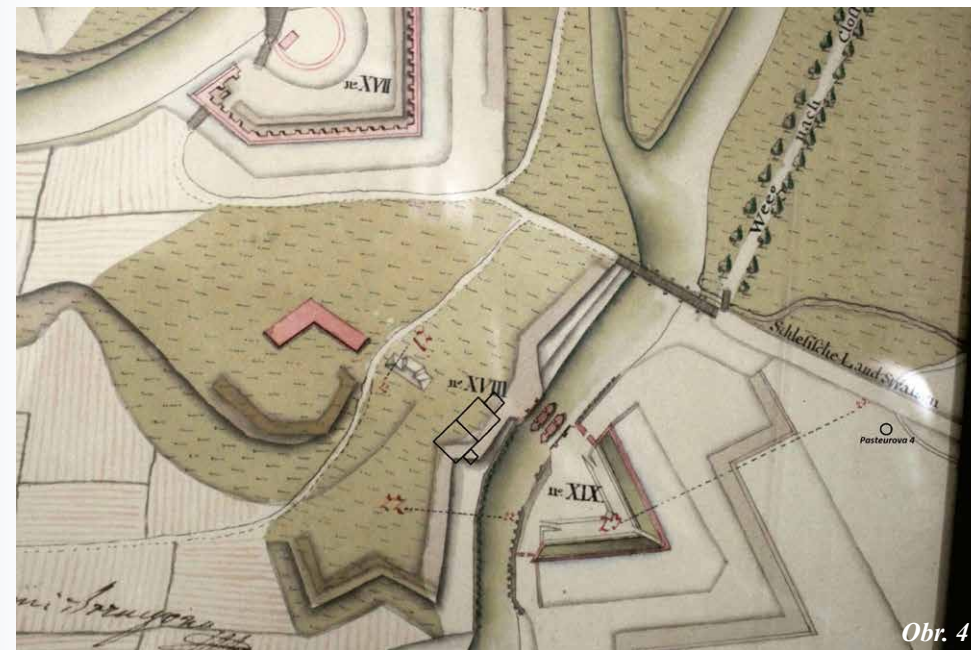
Vyústění zavodňující a odvodňující druhé strany kontragardy je již v současnosti také odstraněno.

Výřezy z plánů jsem pořídil při návštěvě fortu XIII. s našimi přáteli z Athens, a tak je předkládám. (obr. 3) Na situačním plánu jsem velice neumně zakreslil polohu našeho kostela, můj počítačový program mi nic

lepšího nedovoluje. Všimněte si objektu č. XVIII, který stál poblíž kostela. Byl to strážní domek (Wachthaus), kde snad byl uložen i materiál pro přehrazení toku, břevna, plachty atd. Na dalším obrázku je domek v řezu, (obr. 4) současně s řezem přes zemní val až do koryta Moravy. A kousek od něj napravo ta budova do L podle barvy

Obr. 3

Obr. 4

na plánu byla „erární“, snad pro ubytování mužstva cvičeného k rychlému přehrazení řeky a případnou obranu kontragardy. Jak ta kontragarda vypadala? (obr. 5) Je to nejednodušší opevnění v bastionové pevnosti, které je ještě opatřeno opěrnou zdí, uvnitř už není žádná stálá stavba. Předpokládá se, že bude chráněna palbou z okolních bastionů.

Ovšem největší překážkou bylo zaplavení jejího okolí dodaleka vodou, takže si plánovači mohli tak jednoduchou stavbu dovolit. Pevnost se časem zdokonalovala, takže na plánu z roku

1757 již je to ravelin, a přes Slezskou silnici (dnešní Pasteurova, i když nevím proč, kde tam ti Pasteurovi bydlí). V místě dnešní Vojenské nemocnice a Gymnázia byl ještě další ravelin; zbytky jeho valů jsou dodnes zřetelné. Jeho bývalý příkop byl využit při stavbě populárního koupaliště „Orlák“. (obr. 6) Lepší obrázek jsem nesehnal, takže odkazuji na internetové stránky https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Pevnost_Olomouc. Je tam možno i dohledat další stavi-

dla na Mlýnském náhonu, jedno bylo na ulici Dobrovského, dnes využito jako brema uzavřeného můstku z parku pod Dómem k vrátnici kasáren.

Ke zkoušce inundace (umělého zaplavení vodou) došlo již v roce 1746, hladina řeky se zvýšila o pouhý 1 metr. Zkouška dopadla výtečně. Podle výpočtů vojenských pláno-

Obr. 5

vačů mohlo dojít ke snížení počtu obránců pevnosti o 6 000 mužů. Pro neznalé, tolik vojáků seženete snadno, ale musíte je také něčím nakrmit, napojit, oblékat a někde je musíte ubytovat, musí se samozřejmě také umývat. A čím hustší osídlení, tím se rychleji šíří nemoci. Takže se ta stavba určitě vyplatila.

A nyní se budou olomoučtí patrioti cítit oklamání. Jsme hrdí na historii našeho města, ale stavba pevnosti byla tak trochu

Obr. 6

Popelkou, a stavělo se jen tehdy, když zbyly nějaké peníze. Prioritou byly stavby pevností v Temešváru a v Petrovaraždině, odkud hrozilo daleko větší nebezpečí, a kdo jste je navštívili tak je můžete s tou naší pevností srovnávat.

Veškerá dokumentace o stavbě pevnosti je uložena v rakouském vojenském archivu ve Vídni. Jedná se o obrovské množství dokladů, od řeckněme dodavatelských smluv, vyúčtování, dnes bychom řekli stavebních deníků, kde se zapisovaly i hříchy – sem tam někdo něco ošidil, tu se ztratilo pár cihel, prken atd. Jejich studiem se zabývá PhDr. Michael Viktořík, Ph.D., který dnes působí jako odborný asistent na Katedře historie

Filozofické fakulty Univerzity Palackého. Je autorem knihy Táborová pevnost Olomouc, a je také autorem kapitoly v knize Dějiny Olomouce 1 – Modernizace olomoucké pevnosti v první polovině 19. století. A měl o tom ve Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci (VSMO) velice pěknou přednášku. Až ta škaredá doba pomine, můžeme se zajít podívat na fort XIII, kde mají model pevnosti i se všemi objekty v okolí, v Pevnosti poznání je také jeden model, a až bude mít pan PhDr. Viktořík opět ve VSMO přednášku, tak dám vědět.

Amos Džkaník

ŘÍKÁ TO BŮH

Motto: EV. SV. LUKÁŠE kap. 2. verš 1–19

*Říká to Pán Bůh
i celý jeho vesmír
půjďte všichni lidé
a pokloňte se jeslím*

*Proroky byl předpovězen
už před dávným časem
Boží láskou vyslán
jen za naším hlasem*

*On vám také předá
ducha i pravou víru
abyste pak mohli žít
pokojně a v míru*

*Otevřete rádi zase
toto dávné téma
přijďte v tomto čase
opět, do Betléma*

*On vám předá lásku
mírou vrchovatou
tuto zlatou pásku
s melodií svatou*

*S ním budete jásat
navždy v jeho zemi
to bude vaše spása
nad spásami všemi*

*Zde ve chlévě leží
narozené dítě
přijďte, vítejte ho
brzy na úsvitě*

*Bude vás pak učit
jak máte správně žít
abyste pak mohli
beze strachu mřít*

Pavel Janošík st.

K výročí smrti Jakuba Jana Ryby

Máme za sebou rok některých významných výročí. Asi nejintenzivněji jsme vnímali 400. výročí bělohorské bitvy, ale i 350. výročí smrti Jana Amose Komenského.

Pravděpodobně ne zcela všeobecně je známo, že letošní rok byl když ne jubilejním, tak alespoň polojubilejním rokem českého hudebního skladatele a učitele Jakuba Jana Ryby, a to dokonce hned ze dvou příčin. Letos jsme si totiž mohli připomenout jak 255. výročí Rybova narození, tak 205. výročí jeho tragického skonu vlastní rukou. A kdy jindy, nežli právě ve vánoční době se hodí připomenout jeho odkaz a dílo?

Jakub Jan Ryba se narodil 26. října roku 1765 do chudé učitelské rodiny. Od dětství poznával hru na housle, violoncello, varhany, klavichord i klavír. Od raného dětství byl veden k hudbě a je o něm známo, že měl absolutní sluch. V patnácti letech odešel studovat na Gymnázium do Prahy, kde žil pět let v hmotném odříkání, ale studoval s nadšením. Byl prodchnut myšlenkami tolerance. Mimořádně, v době jeho pražských studií vydal císař Josef II. Toleranční patent. A vsadil bych se, že tomu mladý Jakub Jan vnitřně přitakal. Jozefínské reformy na něj měly však také velmi neblahý dopad a jeho život bolestně poznamenaly. V jeho 19. letech jej otec odvolal ze studií a přikázal mu, aby si udělal učitelský kurz a nastoupil jako učitel v Nepomuku. Mladý Ryba se nejprve vzepřel a byl rozhodnut se na studiích udržet i bez otcovy podpory. Snil o životě ve velkém hudebním světě, jeho velkým vzorem byl W. A. Mozart. Bláhově věřil, že talent, schopnosti a houževnatá píle přemohou všechny překážky. Jenže rušení klášterů znamenalo i rušení fundací, které poskytovaly klášterní školy.

Rybovi nezbývalo nežli se otci podrobit a absolvovat učitelský kurz. Do deníku si zapsal: „Špatné, myslím, přednávěstí mého v Nepomuku štěstí.“ Existují záznamy o tom, že jeho zklamání bylo tak obrovské, že po několik týdnů ležel v horečkách a prosil Boha, aby už ho jeho trápení zbavil...

V Nepomuku ovšem místo učitele prozatím volně nebylo a Ryba se stal později školním pomocníkem v Mníšku pod Brdy. Jeho nejvýraznější působení se ale váže k době, kdy působil jako učitel v Rožmitálu pod Třemšínem. Tam taky založil rodinu a měl třináct dětí, z nichž však jen sedm se dožilo dospělého věku.

Jakub Jan Ryba svým myšlením, rozhledem a vzděláním prakticky ve všem převyšoval svoje současníky, obzvláště na venkově. Míval časté spory a konflikty s rodiči svých žáků a stejně tak i s vrchností, které bylo prakticky nemožné se vzpírat. Po jedné lidové rebelii byl svědkem ponižujících tělesných trestů na nádvoří rožmitálského zámku.

Dodnes se přesně neví, co bylo příčinou toho, že si dne 9. dubna 1815 kousek za městečkem vzal život. Jeden z jeho synů vypověděl, že otec byl v předvečer své smrti zámčivý a spálil mnoho listin. Nedávno však vyšlo najevo při bádání v archívech, že jeden jediný den před Rybovou smrtí došlo ke schůzce ve věci nutné opravy varhan v rožmitálském kostele, ovšem s největší pravděpodobností k opravě vůbec nedošlo a strany se nedohodly. Mohla to být pro Rybu ona příslovečná poslední kapka a celou situaci už neunesl?

Jakub Jan Ryba byl jistě komplikovanou osobností. Ovšem jeho hudba si získala srdce českého národa. Je plná radosti a naděje.

Zvláště jistě myslíme na nádhernou Českou mši vánoční „Hej, mistře“, čisté vánoční evangelium. Bez „rybovky“ si snad ani vánoce nedovedeme představit a prostě k nim patří a patří bude stejně jako píseň „Narodil se Kristus Pán“. Původní Rybův rukopis je uložen v Muzeu české hudby v Praze. Skladatelská činnost Rybova je ovšem mnohem bohatší. Kromě

vánočních pastorel a mší napsal řadu komorních skladeb, sonát, symfonií, kvartet, kantát a zpěvoher. Známa jsou také jeho hudebně teoretická díla jako „Příruční knížka pro regenta chori“ nebo „Počáteční a všeobecní základové k umění hudebnímu“. Vycházejí z jeho bohaté pedagogické zkušenosti.

Jan Lukáš, farář

Život církve

Evangelický kalendář 2021 a čtení Na každý den 2021

Milé sestry, vážení bratři,

v této rozkolísané době vás chci informovat o jednom pevném bodě, který je (prozatím) nevyhýbatelný. Z tiskárny přišly opět ročenky Evangelický kalendář a čtení Na každý den, obojí pro rok 2021.

Editorkou EK 2021 je farářka **Lýdia Mammulová**, která vás na jeho stránkách uvede do pestré společnosti, jejíž hlasy se vesměs velmi osobně vyjadřují ke své cestě víry v naší církvi – téma je tedy tentokrát vážnější, zemitější – o naší církvi, kam došla a kam směřuje. Podtitul EK 2021 zní: Takoví jsme – a budeme? Výrazným rysem kalendáře je mj. i velice osobní, pro řadu z nás svým obsahem překvapivá vzpomínka na letos v dubnu zemřelého Ladislava Hejdánka.

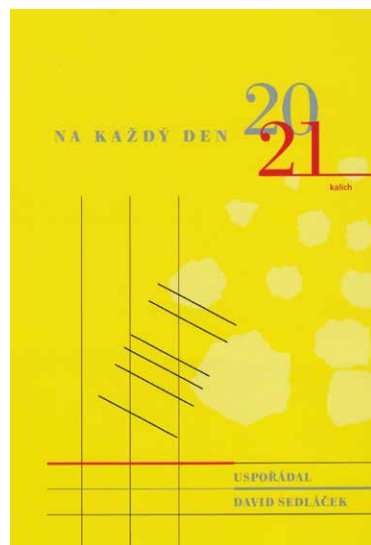
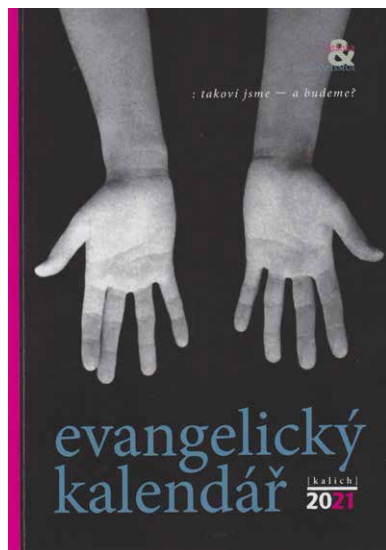
Editorem NKD 2021 je známý vykladač Písma, farář **David Sedláček** – se svými kolegy z brněnského seniorátu oživil řadu biblických míst někdy až nesmlouvavě, vždy svěže, a troufám si říci, že inspirovaně.

Cena jednoho výtisku EK i NKD je tentokrát sjednocená na **145 Kč**. Loni stál Evangelický kalendář 144 Kč, tedy o jednu korunu méně, ale už jsme chtěli směšný honorář editorky konečně aspoň trochu zvýšit. Podotýkám, že všichni přispěvatelé do EK pro nás píšou zadarmo, moc si toho v Kalichu vážíme. Samozřejmě bychom i jim rádi něco zaplatili – ale uneseme pak zvýšení ceny?

NKD stál loni 133 Kč, tedy o dvanáct korun méně – přispěvatelům biblických úvah jsme zdvojnásobili honorář, a ještě to není dost. Mám naději, že s těmito informacemi a zkušenostmi s ročenkami z Kalicha toto letošní zvýšení ceny přijmete a unesete.

S díky za pozornost a přáním všeho dobrého z Kalicha

Michal Plzák

Nemocniční kaplani spouští linku spirituální podpory

Využijte možnosti telefonního kontaktu s nemocničním kaplanem. Linka funguje denně od 7.00 do 22.00 hod.

Kaplan vám poskytne prostor pro vyjádření a nabídnutí porozumění a duchovní útěchu. Je vázán mlčenlivostí a je dennodenně v kontaktu s lidmi, kteří hledají světlo na svou další životní cestu.

Linku 722 954 361 volejte v případě, že:

- se potřebujete svěřit beze strachu, že se setkáte s odsouzením či nepochopením
- se cítíte pod tlakem, prožíváte trápení nebo bolest
- by vám pomohlo utřídit si myšlenky
- hledáte porozumění a orientaci v aktuální situaci
- vás trápí obavy o bezpečí vás nebo vašich blízkých
- hledáte cestu ke smíření, odpuštění a osvobození
- potřebujete duchovní podporu ve formě modlitby, duchovního sdílení, svátosti nebo jiného rituálu

Linka spirituální podpory funguje prozatím do 20. prosince 2020 a provozuje ji Asociace nemocničních kaplanů v ČR.

Asociace nemocničních kaplanů

Linka spirituální podpory

722 954 361
(7-22 hod.)

e-cirkev.cz

UDĚLEJTE RADOST SVÝM BLÍZKÝM!

DARUJTE ROČNÍ PŘEDPLATNÉ ČESKÉHO BRATRA

350 Kč včetně dárkového certifikátu pro obdarovaného

objednávejte na www.ceskybratr.cz,
ceskybratr@e-cirkev.cz nebo telefonicky:
224 999 236

ČESKÝ BRATR
ceskybratr.cz

 ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ

 [/ceskybratr](https://www.facebook.com/ceskybratr)

Adventní burza 2020

se bude v našem sboru konat
po první tři adventní neděle

29. listopadu

6. prosince

13. prosince

vždy ve 13–15 hodin ve velkém sále kostela, Blahoslavova 1
nebo od pondělí 30. 11. také prostřednictvím e-mailových objednávek:
burza2020@seznam.cz

předměty najdete na:

<http://olomouc.evangelnet.cz/nedelka/burza/burza.html>

Tel: N. Batlová 728 289 354 /13-18 hodin/

Předměty přinášejte, prosíme, v úředních hodinách /úterý a pátek 9–11/
a v pátek 27. 11. 2020 také od 9–18 hodin.

Výtěžek bude opět věnován partnerské Diakonii Rýmařov.

Diakonie
Českobratrské církve evangelické

Kontakty na zástupce sboru:

Farář Jan Lukáš:	776 029 782	Lukas.Jan@seznam.cz
Kurátor Jan Matějka:	585 436 572	jan.matejka@iol.cz
Pastorační pracovnice Noemi Batlová:	728 289 354	noemi.batlova@gmail.com

Upozornění pro případné dárce: Číslo sborového účtu je 1804603389/0800

měsíčník sboru Českobratrské církve evangelické v Olomouci

posel
2020–XXI. ročník

Redakční kruh:

Jana Vrajová, Jan Lukáš, Noemi Batlová, Petr Marek, Daniel Batla, Laco Švec, Amos Děkaník a Ivana Jenišťová.

Email: Jana.Vrajova@seznam.cz

Grafická úprava a zlom: Jiří K. Jurečka

Tisk: Noemi Batlová

Za všechny chyby v tomto čísle se omlouváme.

Uzávěrka tohoto čísla: 15. 11. 2020

Vyšlo: 29. 11. 2020

Uzávěrka příštího čísla: 15. 12. 2020

<http://www.olomouc.evangelnet.cz>

Vydává sbor Českobratrské církve evangelické v Olomouci vlastním nákladem jako svůj vnitrosborový bulletin. Příspěvky, ohlasy, připomínky posílejte na adresu redakce:

Blahoslavova 1, 779 00 Olomouc,
nebo e-mail: olomouc@evangelnet.cz